

Одговори на захтеве за појашњењима или додатним информацијама

Предмет набавке: **Знакови за путеве (вертикални и хоризонтални)**

Референтни број: **ЈН 2/21**

Текст захтева	Одговор - појашњење
<p>ЈКП "Чистоћа" Стара Пазова ПИБ: 100537204 Матични број: 08591148</p> <p>Поштовани,</p> <p>У делу објављене документације под називом Опис и спецификација предмета јавне набавке, услови извршења наводи се да „вертикална сигнализација мора бити израђена у складу са Правилником о саобраћајној сигнализацији (Сл.гласник РС број 85/2017), члан 16. где је утврђено да саобраћајни знак по стандарду 12899 треба најмање да испуњава:</p> <p>“ Члан 16.</p> <p>Саобраћајни знак према стандарду СРПС ЕН 12899 испуњава најмање:</p> <ol style="list-style-type: none">1) фактор сигурности за оптерећење класе (ПАФ1);2) притисак ветра класе (W5);3) динамички притисак снега класе (ДСЛ1);4) највећу привремену дефлексију класе (ТДБ4). <p>“</p> <p>Испуњеност ових минималних услова доказује се Извештајима о испитивању који су издати од стране акредитоване лабораторије.</p> <p>Овим путем указујемо Наручиоцу на неправилност у делу Опис и спецификација предмета јавне набавке, услови извршења, јер је приликом прописивања пропустио да пропише обавезу да Понуђач мора да докаже да је вертикална сигнализација израђена и у</p>	<p>Наручилац је навео да вертикална саобраћајна сигнализација (знакови опасности, знакови изричитих наредби, знакови обавештења, допунске табле и др.) мора бити израђена у складу са чланом 16. Правилника о саобраћајној сигнализацији (Службени гласник РС број 85/17). Наручилац је мислио да сва вертикална саобраћајна сигнализација фокусно мора испуњавати све услове према стандарду СРПС ЕН 12899 који се односе на фактор сигурности за оптерећење класе (ПАФ1), притисак ветра класе (W5), динамички притисак снега класе (ДСЛ1) и највећу привремену дефлексију класе (ТДБ4).</p>

складу са чланом 4. Правилника о саобраћајној сигнализацији (Сл.гласник РС број 85/2017):

“ Члан 4.

Изглед и начин постављања саобраћајне сигнализације на путу је прописан овим правилником.

Техничке карактеристике саобраћајне сигнализације изводе се у складу са важећим српским стандардима.

Ако за саобраћајну сигнализацију не постоји одговарајући српски стандард, примениће се одговарајући европски стандард.

Темељи, постоља и носачи саобраћајне сигнализације су дефинисани стандардом. “

Испуњеност ових минималних услова доказује се Извештајима о контролисању који су издати од стране акредитоване лабораторије.

Наиме, испуњеност важећих српских стандарда се односи на карактеристике саобраћајне сигнализације које су битне и специфичне за стављање у употребу искључиво у Републици Србији и дају у том смислу прецизне захтеве у погледу димензија и изгледа графичког приказивања (ширина и облик линија и комплетног изгледа знака, врсте и величине слова и бројки који се користе за натписе на саобраћајној сигнализацији, као и примене боја за саобраћајне знакове).

Наручилац, би наравно морао да зна да ни један саобраћајни знак који није израђен у складу са Правилником и српским стандардима не може бити стављен у употребу у Републици Србији, те је у том смислу дужан да на јасан и прецизан начин, недвосмислено сачини конкурсну документацију и дефинише обавезу доказивања испуњености захтева важећих српских стандарда у складу са чланом 4. Правилника о саобраћајној сигнализацији.

Правилник о саобраћајној сигнализацији (Сл. гласник РС 85/2017), осим члана 16. где се у погледу квалитета саобраћајног знака дефинишу карактеристике у смислу стандарда ЕН 12899-1, дефинише сваки тип саобраћајног знака понаособ по врсти, намени, изгледу и димензијама, а те карактеристике су садржане у одговарајућим важећим СРПС стандардима, који дају у том смислу прецизно захтеве у погледу димензија и изгледа графичког приказивања (ширина и облике линија и комплетног изгледа знака, врсте и величине слова и бројки који се користе за натписе на саобраћајној сигнализацији, као и примене боја за саобраћајне знакове).

Чланом 4. Правилника је јасно прописано да се техничке карактеристике саобраћајне сигнализације изводе у складу са важећим српским стандардима, те да само ако не постоји одговарајући српски стандард, примениће се европски стандард. Посебно напомињемо да је у Србији важећи и Правилник о радовима на редовном одржавању јавних путева, којим је дефинисано да начин извођења радова на редовном

одржавању јавних путева подразумева извођење радова у складу са важећим српским стандардима из области грађевинских радова, сигнализације и опреме.

Све ове српске стандарде је донео и објавио Институт за стандардизацију Србије као установа на државном нивоу задужена за послове стандардизације. У циљу регулисања области саобраћајне сигнализације, Институт за стандардизацију Србије је основао Комисију која се већ дуги низ година бави опремом пута и усваја све стандарде из ове области, укључујући и стандард СРПС ЕН 12899-1.

На сајту ИНСТИТУТА ЗА СТАНДАРДИЗАЦИЈУ СРБИЈЕ (www.исс.рс) могуће је пронаћи 135 стандарда којим је дефинисана област саобраћајних знакова, ознака на путу и опреме пута од којих смо ми изабрали важеће стандарде за област саобраћајне сигнализације. Као што смо јасно приказали, њиме су ближе дефинисане техничке карактеристике саобраћајне сигнализације као што је наведено и у Правилнику о саобраћајној сигнализацији, члан 4. Графичко представљање, облик и мере, симболи за употребу, изглед и димензије слова и бројева у зависности од категорије пута итд., односно све оно што знак треба да испуни да би могао бити уграђен на пут.

Без наведених стандарда не би могли бити испуњени услови из Правилника о саобраћајној сигнализацији из члана л л. став 1., нпр, који је облик слова ћириличног писма, које су висине слова, како се позиционирају слова на знаку, које су димензије стрелице на табли за вођење саобраћаја на знаку ИИИ-201, висина симбола бициклиста или пешак на знаку И- 14 или И- 16, које су димензије стрелице и симбола на знаку ИИИ-82 и други примери. Све је ово дефинисано српским стандардима СРПС које смо у обавези да примењујемо.

Прописивањем ових стандарда поштују се одредбе Закона. Ово је наведено у мишљењу МИНИСТАРСТВА ГРАЂЕВИНАРСТВА, САОБРАЋАЈА И ИНФРАСТРУКТУРЕ број 011-00-00718/2019-12, где стоји да „саобраћајни знакови треба да испуне све важеће СРПС стандарде који регулишу саобраћајну сигнализацију, уколико нису у супротности са Правилником о саобраћајној сигнализацији. Институт за стандардизацију Србије доноси, објављује и повлачи српске стандарде у складу са правилима Института.“ Даље је наведено да „ради уградње саобраћајног знака у објекат потребно је обезбедити доказ да саобраћајни знак испуњава захтеве прописане Правилником о саобраћајној сигнализацији“.

Из мишљења МИНИСТАРСТВА ГРАЂЕВИНАРСТВА, САОБРАЋАЈА И ИНФРАСТРУКТУРЕ БРОЈ 011-00-00312/2019-07 се види да се морају поштовати одредбе Правилника о саобраћајној сигнализацији који представља технички пропис и који се даље позива на

важеће српске СРПС стандарде који ближе дефинишу ову област и који су такође у_обавези да се поштују.

Дакле, СРПС ЕН 12899-1 је основа на основу које сви знакови у свим земљама ЕУ морају бити усаглашени када се стављају на тржиште, али да би били уграђени на одређеној територији, знакови морају испунити захтеве националних стандарда како би били усклађени са националном регулативом. Отуд у различитим земљама, иако усаглашени са стандардом ЕН 12899-1, знакови потпуно другачије изгледају, јер су усаглашени за конкретну територију одређене земље где се уграђују.

Због тога и на територији Србије, како би били уграђивани, саобраћајни знакови морају, поред осталог, бити у складу са важећим стандардима Републике Србије, односно у области саобраћајне сигнализације неопходно је поштовати и доказати испуњеност захтева српских стандарда и осталих релевантних прописа, што мора да буде потврђено и обухваћено извештајем о испитивању акредитоване лабораторије.

Српски стандард СРПС ЕН 12899 је хармонизован стандард и заменио је раније постојећи српски стандард СРПС З.С2. 330:1984. Српски стандард СРПС ЕН 12899 је објавио ИНСТИТУТ ЗА СТАНДАРДИЗАЦИЈУ СРБИЈЕ и у Уводу је наведено да овај стандард „произилази из захтева за перформансе и метода испитивања објављених у ЦЕН, ЦЕНЕЛЕЦ, СИЕ и ИСО документима, заједно са стандардима чланица ЦЕН организације“. Значи, овим стандардом су дефинисане перформансе саобраћајне сигнализације као и методе испитивања. Потпуно би било погрешно тумачење да саобраћајни знак који испуњава овај хармонизовани стандард испуњава и све националне стандарде.

У Предговору стандарда СРПС ЕН 12899 (еквивалентном европском стандарду ЕН 12899) у последњем ставу је јасно речено да „према интерним правилима ЦЕН/ЦЕНЕЛЕЦ националне организације за стандардизацију следећих земаља обавезне су да примењују овај европски стандард: Аустрије, Белгије, Бугарске, Грчке, Данске, Естоније, Ирске, Исланда, Италије, Кипра, Летоније, Литваније, Луксембурга, Мађарске, Малте, Немачке, Норвешке, Пољске, Португала, Румуније, Словачке, Словеније, Уједињеног Краљевства, Финске, Француске, Холандије, Чешке Републике, Швајцарске, Шведске и Шпаније“.

Међутим, све ове земље немају исте саобраћајне знакове, што се види из следећих примера:

Као што се јасно види, постоје битне разлике у изгледу знака.

Лице знака у складу са 12899 стандардом
Знак израђен у складу са важећим српским СРПС стандардима

Оваквих примера има још доста, али желели смо да Вам покажемо да је изузетно битно доказати да саобраћајни знакови испуњавају важеће српске СРПС стандарде.

На горе представљеним знаковима виде се различитости у изгледу знака, димензији, боји, облику, облику слова и бројева, боји позадине а све то је дефинисано националним стандардима сваке земље чланице Европске Уније понаособ.

У свакој од наведених земаља је обавезна примена стандарда ЕН 12899, али и свака од њих има јасно дефинисане националне захтеве. Као и све земље Европске Уније или било које друге земље на свету и Република Србија има националне стандарде који дефинишу област саобраћајне сигнализације и опреме и сви су у обавези да их примењују у складу са захтевима Закона и подзаконских аката.